

HAVENS HYGGELIGSTE

RUM

Med sæder i flere niveauer er det nemt at finde en passende afstand til ilden alt efter røgen, og hvor varmt du vil have det.

01

GRAV UD

02

MÅL OP

03

**BYG
SKELETTET**

04

**MONTÉR
SÆDERNE**

ltd har nærmest en magnetisk tiltrækningskraft, så bygger du et bålsted i haven, får du et nyt, hyggeligt samlingssted.

Bålstedet er sænket ned i jorden. Det kræver lidt gravearbejde, men det holder på varmen, når aftenerne er kolde.

Bålstedet er bygget af få forskellige materialer: trykimprægnerede terrassebrædder, forskallingsbrædder og krydsfinerplader. Det forenkler projektet og gør det nemt at købe ind til.

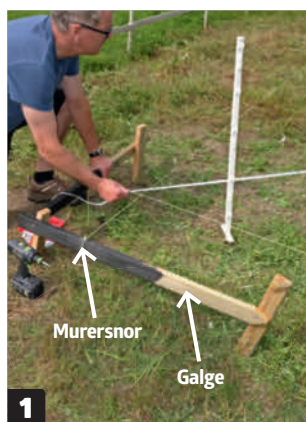
Stolperne til bålstedet skærer vi selv ud af terrassebrædder, som blot bliver savet over på langs. Det er en billig løsning og hurtigt gjort, hvis du har en rundsav med føringsskinne.

Der skal fjernes en del jord for at bygge et så stort bålsted som her – 12 kubikmeter – men den del af projektet betaler vi os fra ved at leje en gravemaskine. □

01

GRAV UD

Bålstedet skal bygges nede i jorden, så der skal først graves et hul. Det færdige bålsted skal måle ca. 4,5 x 5,5 m, så der skal fjernes ca. 12 m³ jord – det er meget, så vi lejer en stor gravemaskine. Den kan grave ret præcist efter de snore, vi sætter op mellem de fire hjørner. Gravemaskinen graver også ud til et "trin" ned i hullet hele vejen rundt og et drænrør i bunden.

Mål op, og markér, hvor hullet skal graves. Snoren fastgøres i hjemmelavede galger, en i hvert hjørne. Tjek med diagonalmålt, at opmålingen er vinkelret.

Grav ud til hullet. Det skal være 85 cm dybt, og der formes et "trin" hele vejen rundt, så hullet så vidt muligt er tilpasset det planlagte bålsted.

I hvert hjørne af hullet sidder en galge. Den består af en stolpe med to vandrette dele, der markerer bålstedets sider.

Der sættes snor op mellem hjørnestolperne, som de øvrige stolper skal sættes op efter, så de står helt lige.

Det er en god idé at bygge en stige, så det er nemt at komme op og ned ad hullet uden at ødelægge kanterne.

02 MÅL OP

Nu skal der måles op til bålstedets hjørnestolper, så de kommer til at stå helt præcist. Det er vigtigt, så byggeriet bliver vinkelret. Når alle fire hjørnestolper er på plads, spænder du en murersnor ud mellem dem, så siderne på bålstedet er markeret. Det gør det nemt at sætte de øvrige stolper op. De skal blot rettes ind efter snorene, for at de står helt lige.

1 Mål op til hjørnestolper, så du kan trække snor rundt langs alle fire sider. Her fastgøres murersnor til den ene hjørnestolpe.

2 Tjek diagonalmålet fra hjørnestolpe til hjørnestolpe på tværs af hullet og på begge led. Brug en murersnor, der holdes stramt mellem de to stolper. Det er vigtigt, at de to diagonalmaal er ens – det sikrer, at byggeriet bliver vinkelret.

3 Tjek, at hjørnestolperne er i lod. Når de er det, banker du dem ordentligt fast og spænder en murersnor ud mellem dem.

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Vær omhyggelig med opmålingsarbejdet til at starte med, så dit byggeri bliver vinkelret.

LET SVÆRT

TIDSFORBRUG

Ca. 1 uges tid.

PRIS

Ca. 3.600 kr.,
ekskl. gravearbejde og bålfad.

MATERIALER

Terrassebrædder, 28 x 120 mm, trykimp. (flækkes til 28 x 58 mm):

- 52 stolper (A) a 90 cm
- 28 stolper (B) a 50 cm

Terrassebrædder, 28 x 120 mm, trykimp. (flækkes til 28 x 38 mm):

- 48 klodser (E) a 10 cm

Krydsfinerplader, vandfast, 15 x 900 x 2.500 mm (flækkes):

- 5 plader (C) a 45 x 250 cm

Krydsfinerplader, vandfast, 12 x 1.200 x 2.500 mm (deles i tre):

- 7 plader (D) a 40 x 250 cm

Høvlet fyr (forskalling), 21 x 95 mm (flækkes til 21 x 45 mm):

- 48 afstandsstykker (F) a 50 cm

Høvlet fyr (forskallingsbrædder), 21 x 95 mm (til sæder):

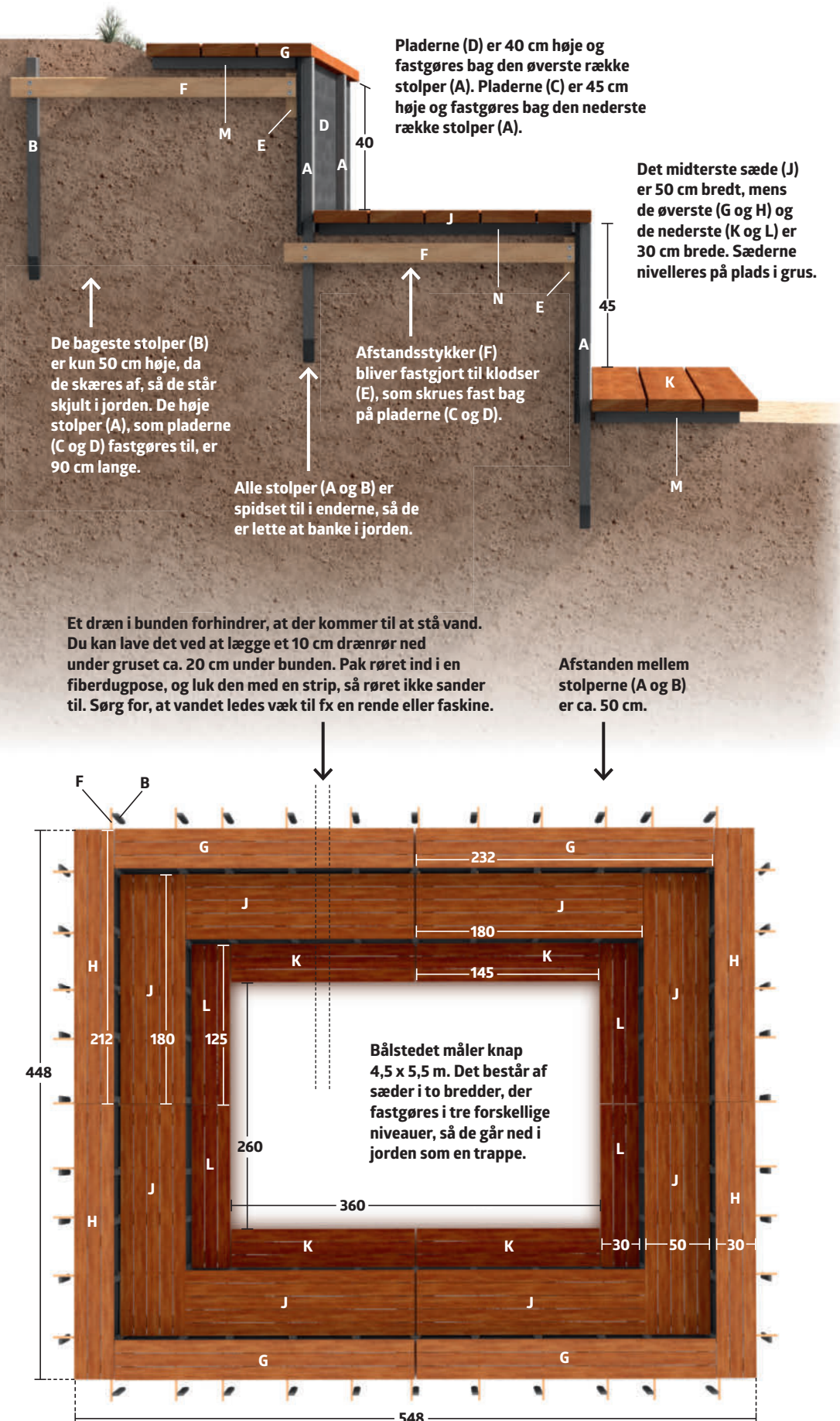
- 12 topbrædder (G), 232 cm
- 12 topbrædder (H), 212 cm
- 40 topbrædder (J), 180 cm
- 12 topbrædder (K), 145 cm
- 12 topbrædder (L), 125 cm
- 60 tværstykker (M), 26,5 cm
- 32 tværstykker (N), 46,5 cm

Desuden:

- Skruer: 4 x 40 mm, 4,5 x 60 mm
- Maling: træimprægnering, grunder, træbeskyttelse (nyatoh og sort)
- Grus, 0-4 mm, her 5 kubikmeter
- Drænrør, 10 mm

SPECIALVÆRKTØJ

- Gravemaskine
- Dyksav med føringsskinne
- Krydslaser

Når siderne (C og D) er på plads, skal der fyldes grus ned bagved – ca. 2-3 kubikmeter.

Der sættes plader op (C og D) langs stolperne. Pladerne danner "stødtrinene" på trappen ned til bålstedet og holder jorden på plads.

03

BYG SKELETTET

Bålstedet består af et træskelet bygget af stolper i trykimprægneret træ og plader af vandfast krydsfiner. Der skal sættes en masse stolper i flere niveauer, som pladerne kan fastgøres til, så de kan holde på jorden i de to "trin", som der er ned til det nedsænkede bålsted. Når alle stolper og plader er på plads, fyldes der op med grus, som bliver underlag for sæderne.

Placér de øvrige stolper (A) mellem hjørnestolperne. Start med den ene langside, hvor du fordeler stolperne med 50 cm's afstand. Der er en smule mere afstand mellem hjørnestolperne og stolpe nummer to, da pladerne forlænges lidt yderst, for at det går op.

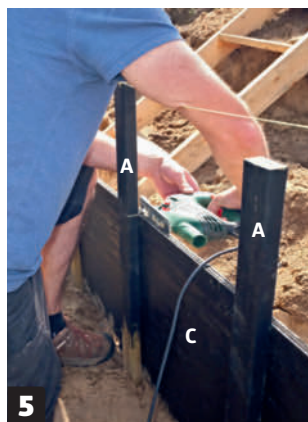
Bor evt. for til stolperne, inden du banker dem fast i jorden, hvis den er meget hård. Det er den her, hvor et 16 mm murbor klarer opgaven.

Sæt plader (C) op langs stolperne (A), når alle stolper er på plads. Begynd med den ene langside. Stolperne saves af foroven senere.

Sæt plader (C) fast til stolperne (A) hele vejen rundt. Pladerne skal placeres i samme højde. Det er nemt at måle op til pladernes højde med et laservaterpas, hvor lyset kan ses hele vejen rundt (360 grader). Laservaterpasset placeres i midten, og når pladens kant rammer laserstrålen, fastgøres pladen med 4 x 40 mm skruer.

Skær stolperne (A) til foroven, når alle plader (C) i første række er gjort fast. Sav til med en stik-sav. Finjustér evt. bagefter med hobbykniv og slibepapir.

Placér nu stolperne (A) i næste række. Brug en snor til at rette stolperne ind efter, og placér dem med 50 cm's afstand. Bor evt. for i jorden.

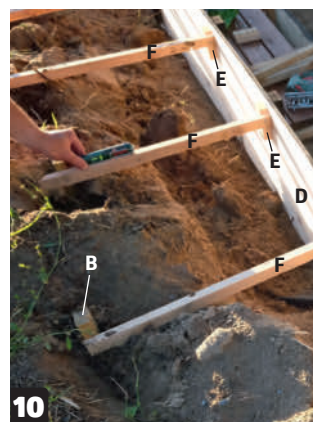
Montér afstandsstykker (F) mellem de to rækker stolper. De fastgøres med 4,5 x 60 mm skruer til en ca. 10 cm klods (E), der er monteret på pladen (C).

Sæt den næste række plader (D) op. Brug igen laservaterpasset, så pladerne bliver placeret i den rigtige højde. Sørg for, at stolperne er lodrette.

Fyld op med grus mellem de to rækker plader (C og D), når de alle er på plads. Gruset skal være underlag for sæderne, så det skal op i niveau.

Bank stolper (B) i, og montér afstandsstykker (F) til klodser (E). Tjek, at afstandsstykkerne er vandrette. Stolperne saves af, så de er skjult under jorden.

Bunden skal fyldes op, stampes og nivelleres. Det er en god idé at lave et nivelleringsværktøj, der passer til bålstedet. Det er hurtigt gjort. Når værktøjet trækkes hen langs pladernes kant, er det nemt at få en ensartet bund med samme afstand til kanten over det hele.

HJEMME-LAVEDE STOLPER

tip

Vi laver selv stolperne til bålstedet ved at save terrassebrædder over på langs med en dyk-sav med føringsskinne. Det gør det nemt at købe ind til et byggeprojekt, når der er så få forskellige dimensioner som muligt. Målet på stolperne er 28 x 58 mm.

04

MONTÉR SÆDERNE

Der skal bruges sæder i to forskellige bredder.

De brede (J) bygges af fem forskallingsbrædder, de smalle (G, H, K og L) af tre. Brædderne samles ved hjælp af tværstykker (M og N), som skrues fast på bagsiden. Hvis sæderne skal males, er det en klar fordel at gøre det, inden du samler dem. Her har vi givet sæderne grundingsolie og træbeskyttelse. Tværstiverne males sorte.

Vær omhyggelig med at bygge det første sæde, så du kan bygge de andre sæder efter det, og du er sikker på, de bliver helt ens.

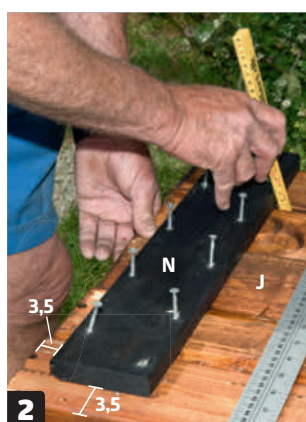
Sæderne samles med tværstivere på bagsiden. Tværstiverne er lidt kortere, end sædet er bredt, med 3,5 cm's luft fortil.

Tjek med en tømrervinkel, at brædderne ligger på linje, og sædet bliver retvinklet.

1

Sæderne samles. De består af fem terrassebrædder (J), som samles med fire tværstivere (N). De fastgøres på bagsiden med 4 x 40 mm skruer. Start med den yderst i den ene side. Luften fordeles ligeligt mellem brædderne, inden du skruer tværstiverne fast. Og husk at bore for i tværstiverne, så du ikke risikerer, at træet flækker.

2

Montér tværstiveren (N) i den anden ende. Tommestokken bruges til at sikre samme afstand mellem brædderne, inden tværstiveren skrues fast.

3

Skrue de to midterste tværstivere (N) fast. Træet kan godt slå sig lidt, men du kan vride det på plads fx med et stemmejern, inden du skruer det fast.

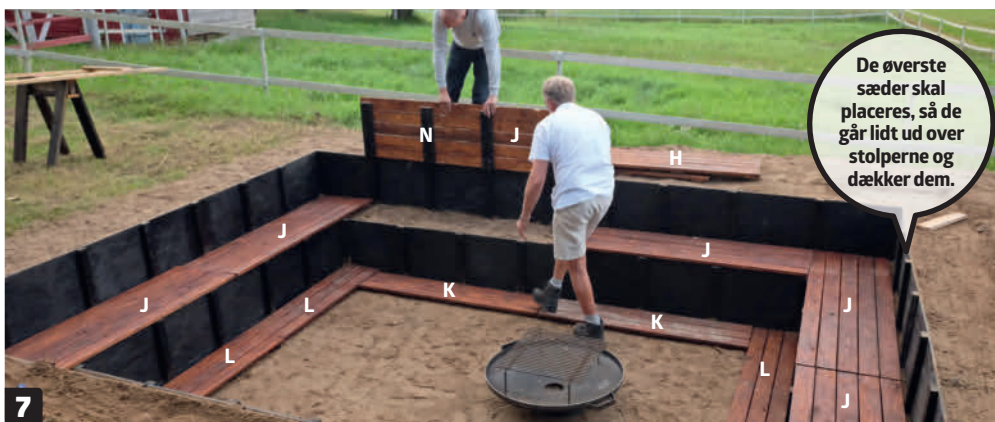
4 Skru små klodser fast på kanten, når du er færdig med det første sæde. Så kan du bruge det som skabelon for de andre sæder. Med klodser på kanterne kan du blot lægge de næste brædder op uden først at måle op. Her har vi brugt et par stumper krydsfinerplade, som skrues midlertidigt fast på kanterne.

5 De næste sæder bygges oven på det første. Det er nemt at rette brædderne ind efter klodserne i kanten. De smalle sæder bygges efter samme princip.

6 De færdige sæder lægges på plads på træskelettet. De lægges blot oven på gruset, som er let at nivellere, så sæderne ligger lige og stabilt.

7 Så er der ved at være styr på alle sæderne nede i bålstedet. Det sidste brede sæde skal lægges på plads. Der er ca. 0,5 cm's luft mellem sæderne, så du har lidt rum til at få lirket dem på plads. På den øverste kant skal der ligge smalle sæder, så man også kan sidde her. Rundt langs kanten forinden lægges også "sæder" som underlag for fødderne, så det ikke er nødvendigt at træde ned i gruset.

8 Læg de smalle sæder på plads på den øverste kant. De nivelleres også på plads i gruset underneden.

BOR FOR EFTER EN SKABELON

Hvis du har mange ens dele, der skal bores for i, er det smart at lave en boreskabelon. Den er let at lave af fx et stykke pap i samme størrelse som det, du skal bore i. Du borer blot efter de huller, der er i skabelonen.

Et hyggeligt hjørne ved det nedsænkede bålsted med både læ og varme.